

I N H O U D

- Emanciperen met beleid: gendermainstreaming niet eenvoudig, wel veelbelovend 3
- Emancipatiebeleid in Gelderland 8
- “Nu de bal weer in de lucht is, moet je zorgen dat die daar blijft” Interview met Tineke Ladders-Elfferich 9
- Internationaal - lokaal 12
- Emancipatie in Istanbul 14
- Bondgenoot van het eerste uur 18
- Meer kansen voor vrouwen
De emancipatienota 2008-2011 in opsommingstekens 22
- Nieuw feministisch elan 24
- Waar een wil is, is een weg,
drie allochtone vrouwen over emancipatie 27
- Literatuur en webadressen 30
- Top 3: Ankie Verlaan pag. 7, Tineke Ladders-Elfferich en Sherita Narain pag. 11, het team van Enzovoort en Turgay Tankir pag. 13, Leidy van Aalst-Wolken pag. 21, Marijke Mossink, Saskia Keuzenkamp, Jeroen de Wildt pag. 23.

COLOFON Enzovoort Visies is een uitgave van Enzovoort - innovatie in emancipatie; het emancipatiebureau voor de provincie Gelderland. Visies is een thematische uitgave, die circa twee keer per jaar uitkomt. Nummer 10 verschijnt zomer 2008 en heeft als onderwerp Emancipatie en gezin.

Redactie

Hoofdredactie: Henriëtte Neuijen (Enzovoort)
(Eind)redactie: Asha Dijkstra (Enzovoort) en Jannie Groenewold (Vrouwendocumentatiecentrum De Feeks).

Aan dit nummer werkten mee: Marijke Naezer, Ines Orobio de Castro en Vrouwendocumentatiecentrum De Feeks.

Redactieadres

Enzovoort-innovatie in emancipatie
Postbus 606 6800 AP Arnhem
T (026) 351 70 17
F (026) 445 41 67
E info@enzovoort.org

Vormgeving & Druk

Vormgevers Arnhem bNO
Drukkerij Stunnenberg

Foto's en illustraties

Foto omslag: Tineke Ladders-Elfferich

Enzovoort ontvangt voor haar werk subsidie van de provincie Gelderland.
ISSN: 1572-7696
© Enzovoort, december 2007

Redactioneel

Emancipatie is noodzakelijk en springlevend! Dat is de boodschap van dit negende themanummer van Enzovoort. Een themanummer dat expliciet emancipatie als onderwerp heeft. Eerder gaven wij onze visie vanuit een emancipatorisch perspectief op een vitaal platteland, mantelzorg, lichamelijke integriteit of de zorg, om enkele voorbeelden te noemen. In 2007 stond emancipatiebeleid een stuk hoger op de agenda dan voorgaande jaren. We waren het jaar ingegaan met de boodschap dat de emancipatie van vrouwen in Nederland de afgelopen jaren op tal van punten stagneert. Dat was de conclusie van de *Emancipatiemonitor 2006*, die het SCP en het CPB om de twee jaar opstellen. Kort daarop volgde de dringende oproep “Emancipatiebeleid moet uit versukkeling” van Tineke Ladders-Elfferich en Joop Schippers, respectievelijk voorzitter en lid van de Visitatiecommissie emancipatie. De Visitatiecommissie heeft de afgelopen drie jaar het emancipatiebeleid van de rijksoverheid doorgelicht en het oordeel is niet mals. De spreiding van de verantwoordelijkheid voor emancipatie over alle departementen is mislukt. Voor het integreren van emancipatie in departementaal beleid geldt hetzelfde: op de meeste departementen is er geen structurele aandacht en de deskundigheid op dit gebied hangt te veel af van de individuele betrokkenheid die ambtenaren hebben. Als zij naar een andere functie vertrekken, verdwijnt met hen ook de kennis en aandacht.

De geringe aandacht voor emancipatie komt niet per se voort uit onwil, maar meer uit onkunde. De gelijke behandeling van mannen en vrouwen is toch vastgelegd in de Nederlandse wetgeving, meent men. Dat is juist. Maar gelijke behandeling leidt gemakkelijk tot ongelijke resultaten, als de positie van vrouwen en mannen nog op zoveel punten verschilt.

Dat emancipatie nog zo nodig is, springt nu echter veel minder in het oog dan dertig jaar geleden, ten tijde van de tweede feministische golf. Zoals Tineke Ladders in dit nummer stelt: we zijn aan een tweede of zelfs derde laag toe in het beleid, die veel verholter is en moeilijker te doorgronden.

Het geluid van de alarmbellen van de visitatiecommissie galmde nog na toen emancipatiebeleid opnieuw uitgebreid in het nieuws was vanwege de emancipatienota *Meer kansen voor vrouwen*. En hier dwars tussendoor klonk in 2007 nog een ander fris geluid van vrouwen die er meer dan genoeg van hebben dat vrouwelijkheid gelijk wordt gesteld met jong, onwaarschijnlijk mooi en sexy. Gewoon is mooi genoeg, de stoeipoes mag in de prullenbak en seks is veelzijdiger en spannender dan de platte en grenzeloze variant die we tot vervelens toe voorgeschoteld krijgen. Dat is de boodschap op z'n kortst en het geluid is breder te horen dan alleen in Nederland.

In deze *Visies op emancipatie* geven wij u in 32 pagina's een compact beeld van wat er in 2007 heeft gespeeld. Het levert een geweldige hoeveelheid munitie op, om emancipatie anno 2008 uit de versukkeling te halen.

Henriëtte Neuijen